

Name: RATHVA SHIVRAJBHAI SHAILESHBHAI

SUBJECT: COC COURSE BANKING & FIN 2025-26

Roll No: 73 AA'

COLLEGE: R.R. Lalem College.

PNR No: E 23030001100782.

PAPER CODE: MJ-BAF-101.

student sig:

Rathva shivraj shvaleshbha (Rathva)

પ. ૨. વિશિષ્ટ ગ્રાહકોના પ્રકારો વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો.

પ્રસ્તુતિ:

ગ્રાહકોની ઊંમરને આધારે ખોલવામાં તેમજ તેમજ ગ્રાહકોની શારીરિક, તેમજ સામાજિક, આર્થિક સ્થિતિના આધારે ગ્રાહકો કે ખાતા ખોલવાને તેના આધારે ગ્રાહકોના પ્રકારો પાડવામાં આવે છે.

ગ્રાહકોના પ્રકારો:

૧. નાના ગ્રાહકો

★ નાના કોણ છે?

⇒ ભારતમાં ૧૮ વર્ષની નાની ઊંમરની વ્યક્તિને કાનૂની દ્રષ્ટિ "નાના ગ્રાહકો" કહેવામાં આવે છે (Indian Majority Act 1875 અને Contract Act 1872 ની કલમ ૧૧ પ્રમાણે).

⇒ નાની વ્યક્તિ પોતાના નામે કશું કરી શકતી નથી, એવું કોઈ ખાતું પણ પોતાના નામે ચોક્કસ ચલાવી શકતી નથી.

★ નાનું કોઈ ખાતું કેવી રીતે ખોલાય?

⇒ ખાતું નાનાના નામે ખોલાય પણ તેના માતા-પિતા કે કોઈ દ્વારા નિમારણ ગાર્ડિયનની સાથે ખોલવું પડે.

⇒ ખાતું નામ લખાય આ રીતે:

⇒ "માસ્ટર શુભ શાહ (નાના) દ્વારા ગાર્ડિયન કીમતી પુસ્તક શાહ"

⇒ અથવા "મિસ કિરી પોલ (minor) by Father & Natural Guardian Shri Maheshbhai Patel"

* ૧૮ વર્ષ પૂરા થાય ત્યારે શું થાય ?

→ જ્યારે નાની વયકિત ૧૮ વર્ષની થાય છે :

→ લેન્ડ તેને પણ લખે છે કે " હવે તમે પુખ્ત થાયા છો, નવું કપડું કાપો."

→ નવી સરી આપવી પડે.

→ જુનું ઘાતુ લેવા કરીને નવું ઘાતુ ખોલવામાં આવે શાપલા જુનું ઘાતુ જ પુખ્ત યાત્રામાં ફેરવાય.

→ હવે વાડિપતની જરૂર નથી. વધુ પોતે ચલાવી શકે.

* મેદાવના નિયમો :

નાના પોતે લોન લઈ શકતા નથી

નાના જોમિને લોન આપવાની ગેરંતી આપી શકતા નથી

નાના જોમિની તો લાવી શકે છે. પણ તે આ ૧૮ વર્ષ પછી જ મળે.

આ રીતે લેન્ડો નાની વાડિને દિવાનું રાખવા કરે છે અને કાપણું પાલન કરે છે.

૨. આમલો વાડિ :

* આમલો વાડિ કોણ છે ?

→ જે વાડિ લાંબી-લાંબી શકતા નથી અને પોતાનું નામ પણ લાંબી શકતા નથી તેને લેન્ડિંગમાં "Milevale વાડિ" કહેવામાં આવે છે. આવી વાડિત સરી કરવાને વાડિને આંગળીનો પોતો આપે છે.

Balkara shivray's shaileshbhai (Balkara) -

આનું ખોલવાની પ્રક્રિયા:

- ફોરો જરૂરી લાગુ ખોલવાના ફોર્મ પર અને 35 લાઇન પર
- સોદામાં સોદા ૨ માસીઓ જરૂરી જે લખતા-વાંચતા સોદા
- વીડિયો નમુન પણ કરાવી શકાય (ઇલેક્ટ્રોનિક્સ લેન્ડીમાં ફરજિયાત છે)

૩. અંધ ગાર્હ:

- સામાન્ય વ્યક્તિની વિભક્તિનું સામાન્ય-અંધ વ્યક્તિને લેન્ડીમાં સંપૂર્ણ સ્વાતંત્ર્ય ગાર્હ માનવામાં આવે છે કારણ કે:
- તે વાંચી-લખી શકે (પ્રેશનમાં)
- તે સદી કરી શકે છે (પોતાની તિપ્પણિયા અદિ)
- કાપડા દેડણ તેની સમાપ્તિ પૂર્ણ છે.

વિદ્યાર્થીની સ્થાન શૂરના છે: " અંધ વ્યક્તિઓ સ્વાતંત્ર્ય એક પાતા ખોલવા અને રાખવા માટે સંપૂર્ણપણે મુક્ત છે

આનું ખોલવાની પ્રક્રિયા:

- સામાન્ય ગાર્હ જેવું જ ફોર્મ ભરાય છે.
- સદી પોતે જ કરે છે. (જેવા સોજ કરતા હોય)
- ફોરો અને નમુન નોર્મલ
- જે વ્યક્તિ લેન્ડીમાં લખી-વાંચી શકતા હોય તેને પ્રેશન ફોર્મ પણ સામાન્યમાં આવે છે.

Rakhee Shivraj Shuleshbhai R Shivraj

4. પરલિન મહિલા ગ્રાહક :

જ્યારે પરલિન મહિલા ૧૦૦% સ્વાતંત્ર ગ્રાહક છે. તે પોતાના મામે પાત્રું ખોલી શકે. ચલાવી શકે, લીન લઈ શકે. લોકો લઈ શકે - વધુ જ ! પતિની પરવાનગી કે મદની જરૂર નથી

પાત્રું કેવી રીતે લખાય છે (લિફ્ટનો)

જ્યારે ૮૫% મહિલાઓ પોતાના નામે જ પાત્રું ખોલાવે છે.

પાત્રું નામ લખવાની રીત ઉપરે વપરાય છે :

મારા પોતાના નામે	સૌથી વધુ વપરાયું (સ્વાયંત્ર)
પતિના નામ સાથે (પરંપરાગત)	ગામડે કે જની મહિલાઓની
મગળરૂઝાનામ (હેરલીફ જગવાઓ)	ગુજરાત રાજ્યમાં લોકપ્રિય.

5 પાળવ / માનસિક રીતે અસ્વસ્થ ગ્રાહક :

ગુજરાતીમાં - સરળ - સ્વેન સંપૂર્ણ સમજૂતી + ઉદારરત્નો

1. અપદ્ધીય રિપર્ટ લખી મદતવની

ભારતમાં હરાર કાયદો (Indian Contract Act,

1872 - કલમ ૧૨૬ ૨૨) કહે છે :

→ જે વ્યક્તિ માનસિક રીતે અસ્વસ્થ નથી અને પરત્રુની સમજ નથી તે હરાર કરી શકતો નથી. ચોખ્ખે કે તેનું લેન્ડ પાત્રું ચલાવી શકાય નહીં અને સવુ પાત્રું પણ ખોલી શકાયું નહીં.

2. લેન્ડને "માન" થાય તો હું થાય ?

જે લેન્ડને વાવર પેડ કે ગ્રાહક માનસિક રીતે અસ્વસ્થ

કે તો લેન્ડ તરફ જ પાત્રું ફેરવવાનું કરી દે છે. ન

તો જમા ન તો ઉપાડ.

Rathva shivraj shaileshbhai: (BShivraj)

6. મેઈન વાનું અને તેના ધારકો :

મેઈન વાનું શું છે ?

એક જ વાનું જેમાં ૨ કે તેથી વધુ વ્યક્તિઓનું નામ હોય અને તેઓ વ્યાજી માલિક હોય, સૌથી વધુ પતિ-પત્ની, માતા-પિતા-દીકરો, ભાઈ-ભાઈ, વિજનેસ પાર્ટનર વગેરે હોય છે.

7. પાર્ટનરશીપ ફર્મ વાઈક

1. પાર્ટનરશીપ ફર્મ શું છે ?

તે છે તેથી વધુ વ્યક્તિઓએ મળીને વિજનેસ ચલાવવા માટે વ્યવસ્થા કરવા. ભારતમાં આ Indian Partnership Act 1932 હેઠળ આવે છે.

2. એન્ડમાં વાનું કેવી રીતે ખોલવા ?

વાનું નામ લખવા છે	ઉદાહરણ
ફર્મના નામે	M/S. Shreeji Traders
વ્યવસ્થા	M/S. Patel Brothers
C/M/S: messers - પાર્ટનરશીપ ફર્મનું વિષય	

8. હિન્દુ અધિભાગિત કુટુંબ વાઈક :

HUF શું છે ?

હિન્દુ, જૈન, શીખ અને બૌદ્ધ કુટુંબ માટે જ છે. એક સ્વભાવ "કાનૂની વ્યક્તિ" માંતવમાં આવે છે.

Kethva Shivray. Shailashbhai (T) Shivraj.

આમાં પૈતૃક મિલકત + કુટુંબની હામણીનો ઉમેરો થાય છે
ટેક્સ રિટન થાવગા મરાય છે. PAN આવગા હોય છે.

સારણ :-

આમ આપને વિવિધ વ્યક્તિઓની
સામાજિક સ્થિતિ અને શારીરિક સ્થિતિના
આધારે વાંચીના વિવિધ પ્રકારો વિશે જાણી
શકાય છે તેમ જ સમજી શકાય છે.